

KURAM

KUMLUCA REHBERLİK ve ARAŞTIRMA MERKEZİ

YIL: 1 SAYI: 2 ŞUBAT 2020

2019- 2020 Eğitim Öğretim Yılı

*Rehberlik faaliyetleri çerçevesinde
Okul Ziyaretleri Gerçekleştirildi*

**DİL VE KONUŞMA
EGZERSİZLERİ**

**OTİZMLİ ÇOCUĞA SAHİP
ANNENİN DUYGULARI**

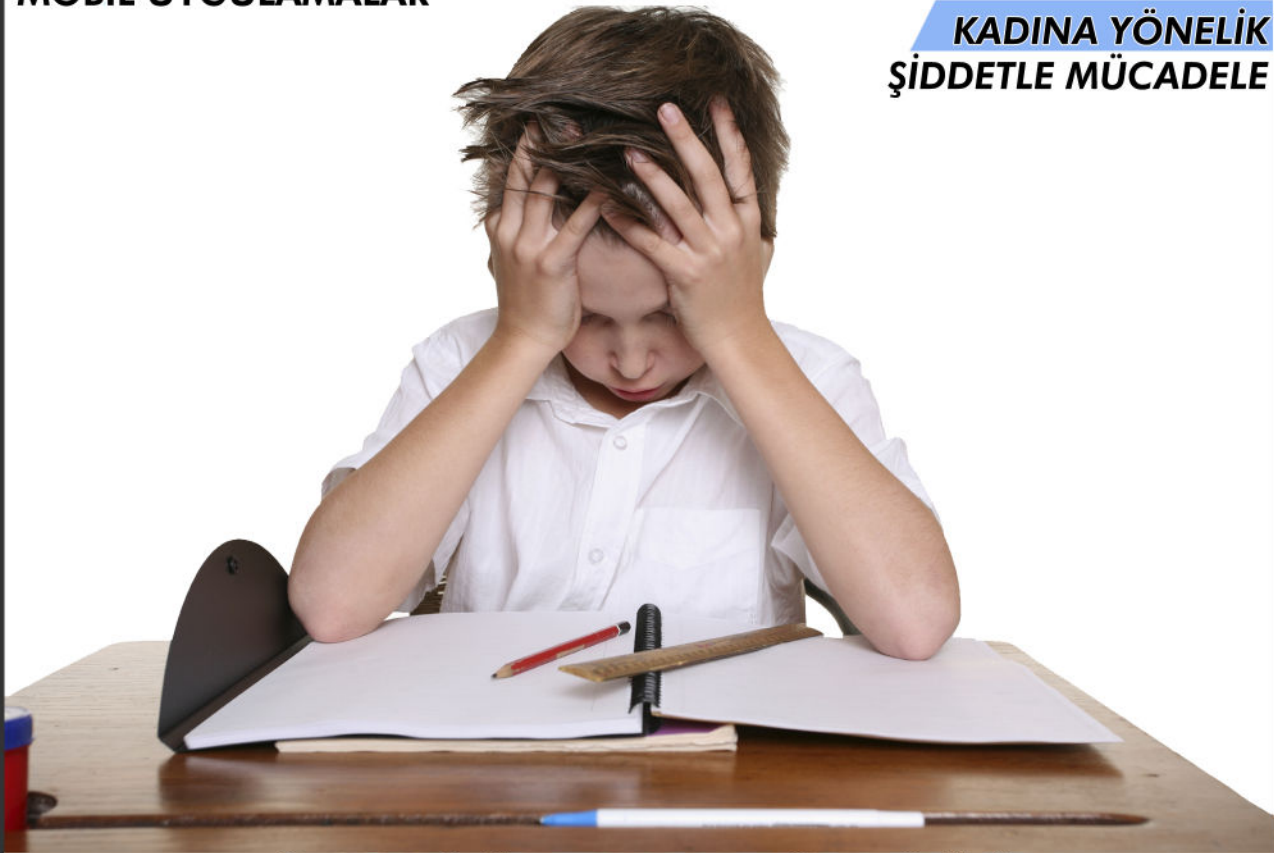
**ÖZEL EĞİTİMDE
KULLANILABİLECEK
MOBİL UYGULAMALAR**

**BİLİNÇLİ TEKNOLOJİ
KULLANIMI**

**ÇOCUKLARDA
ÇALMA DAVRANIŞI**

**KADINA YÖNELİK
ŞİDDETLE MÜCADELE**

**ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ
YAZI DİZİSİ
Dr. Kürşad ÖĞÜLMÜŞ**

KÜNYE

Sunuş :

Murat KAVLAK

Tasarım :

Hüseyin ERDEM

Hazırlayan:

Mustafa Şamil ŞEN

Hüseyin ERDEM

Basım Yayın Kurulu

Mustafa Şamil ŞEN

Hüseyin ERDEM

Yasin ŞEN

Canan DEMİRTAŞ

Esmegül KUŞCU

Merve Bahşi KAPLAN

İsa DERİNKUYU

Adres:

Sarıkavak Mh. Kumluca Otogarı.

Kat – 2

Kumluca/ANTALYA

Tel:

0242 887 17 87

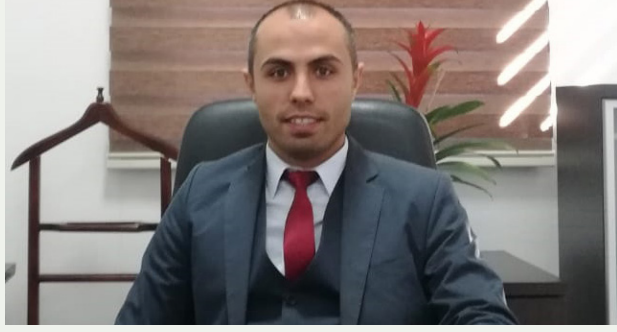
E-Posta:

kumlucaram@gmail.com

kuramdergi@gmail.com

Web: kumlucaram.meb.k12.tr

Kumluca Rehberlik ve Araştırma Merkezi tarafından akademisyen, öğretmen ve alanla ilgilenen gönüllülerin yazılarını paylaşmak, "Özel Eğitim" alanında farkındalık oluşturmak , toplumu bilinçlendirmek ve rehberlik faaliyetlerinde bulunmak üzere maddi bir kazanç beklemeden sosyal sorumluluk çerçevesinde çıkarılmış bir dergidir.

Değerli okurlarımız dergimizin Şubat sayısında sizlerle birlikte olmanın mutluluğu ve sizlere yararlı olacak konuları ele almanın sorumluluğu içerisindeyiz...

Bu sayımızın ana temasında sizlerle "Özel Öğrenme Güçlüğü" hakkında bilgi paylaşmayı hedeflerken, aynı zamanda paylaşmış olduğumuz bilgiler ışığında erken teşhis ve erken tanılama sürecinde sorumluluk alanımızdaki ilçelerimizde farkındalık yaratmayı hedefliyoruz.

Öğrencilerimizin akademik performanslarını olumsuz etkileyen, akranlarından anlamlı farklılık gösteren ve genellikle okullarda Hafif Düzeyde Zihinsel Yetersizlikle karıştırılan "Özel Öğrenme Güçlüğü'nün" son dönemlerde yaygınlaşan bir tanı haline geldiğini gözlemliyoruz. Ayrıca 2019-2020 eğitim-öğretim yılında kurumumuza "Özel Öğrenme Güçlüğü" tanısıyla başvuran öğrenci sayısında diğer yıllara göre ciddi bir artış olduğu tespit edilmiştir.

Özel Öğrenme Güçlüğü tanısı almış çocukların hepsi aynı düzeyde etkilenmemektedir. Bireysel farklılıklar ön plana çıkmakta ve bulgular her öğrencide farklılık göstermektedir. Bazı öğrenciler sesleri tanıma ve birleştirmede, bazı öğrenciler yazmada, bazı öğrenciler matematikte, bazı öğrenciler de psiko-motor becerilerde problem yaşamaktadır. Öğrencilerimizin yaşamakta olduğu bu problemleri ortadan kaldırmak ve erken tanılama için okul öncesi, sınıf ve rehberlik öğretmenlerine çok büyük bir görev düşmektedir.

Öğrencilerimizle aynı hava soluyan bütün eğitim çalışanlarının ve velilerimizin "Özel Öğrenme Güçlüğü" hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olması artık bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu nedenle sizlere yararlı olacağını düşündüğümüz "Özel Öğrenme Güçlüğü" ile ilgili yazı dizisini, Kırıkkale Üniversitesi Öğretim Üyesi Dr. Kürşat ÖĞÜLMÜŞ ile görüşmelerimiz sonucunda dergimizin Şubat sayısında sizlerle paylaştık. Bizleri kırmayarak dergimize yazı gönderen değerli akademisyenimiz Dr. Kürşat ÖĞÜLMÜŞ'e teşekkürlerimizi sunuyorum.

Dergimizin bu sayısında ülkemizi yasa boğan Elazığ depreminde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum. Depremin psikolojik enkazını kaldırmak üzere Kumluca Rehberlik ve Araştırma Merkezi olarak üzerimize düşen her türlü göreve hazır olduğumuzu belirtmek isterim.

Murat KAVLAK

Kumluca Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürü

İÇİNDEKİLER

ANA KONULAR

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN ÇOCUKLAR VE EĞİTİMLERİ

Özel öğrenme güçlüğü (ÖÖG) olan bireyler dili yazılı ya da sözlü anlama ve kullanabilme için gerekli olan bilgi alma süreçlerinin birinde veya birkaçında sorun yaşarlar.

YAZI: DR. KÜRŞAD ÖĞÜLMÜŞ S: 5

DİL VE KONUŞMA EGZERSİZLERİ

Özel eğitim, tanılama kriterlerinin gelişmesi ve velilerin daha fazla bilinçli olmasıyla paralel şekilde gelişme göstermektedir...

YAZI: HÜSEYİN ERDEM S: 10

OTİZMLİ ÇOCUĞA SAHİP ANNENİN DUYGULARI

Allah'ın bir kadının kalbine koyduğu en kutsal duygu anneliktir ve bu duygudur ki annenin evladını canından çok sevmesine sebep olur...

YAZI: SERKAN DİLEK S: 14

ÖZEL EĞİTİMDE KULLANILABİLECEK MOBİL UYGULAMALAR

Her birey gibi özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin de kendilerine özgü özellikleri, ilgi ve yetenekleri, öğrenme ihtiyaçları ve hakları bulunmaktadır...

YAZI: İSA DERİNKUYU S: 14

BİLİNÇLİ TEKNOLOJİ KULLANIMI

Teknoloji özellikle internet, hayatımızı etkileyen çok güçlü bir araçtır. İnternet bilinçli ve amacına uygun şekilde kullanıldığında çocukların gelişimlerine çok büyük katkı yapacaktır...

YAZI: CANAN DEMİRTAŞ S: 18

ÇOCUKLARDA ÇALMA DAVRANIŞI

Çalma, başkasının mülkiyetinde olan bir şeyi gizlice kendi üzerine geçirmektir.

YAZI: MUSTAFA ŞAMİL ŞEN S: 20

KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELE

Kadına yönelik şiddet; bir insan hakkı ihlali ve ayrımcılık biçimi olarak kültürel, ekonomik, coğrafi sınır tanımaksızın tüm dünyada varlığını sürdürmektedir...

YAZI: ESMEGÜL KUŞÇU S: 22

Kumluca RAM Hizmet Bölgesindeki Rehberlik Öğretmenleri ve Özel Eğitim Öğretmenleri Okul ziyaretleri gerçekleştirildi

Kumluca Rehberlik ve Araştırma Merkezi rehberlik bölümü ve özel eğitim öğretmenleri kurum ziyaretlerini tamamladı. Ziyaretlerde rehberlik servisleri rehberlik öğretmenlerimiz tarafından ziyaret edilirken ve özel eğitim öğretmenlerimiz de özel eğitim sınıfları ve kaynaştırma öğrencilerini ziyaret etti. Ziyaretler sonuçları raporlaştırılarak ilçe MEM bilgilendirilecek.

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN ÇOCUKLAR VE EĞİTİMLERİ

DR. KÜRŞAD ÖĞÜLMÜŞ
Kırıkkale Üniversitesi
Araştırma Görevlisi

Öğretmenlerimin çoğu beni lisede aptal olarak etiketledi... Gerçek aptalın kim olduğunu çok iyi biliyordum. Liseden güç bela mezun oldum... Üniversiteye gitmem imkansızdı... Hiç düşünemedim bile. Ders kitaplarımı zor okuyabiliyordum.

Muhammed Ali
(Dünyanın En Büyük ve En Ünlü Boksörlerinden Biri)

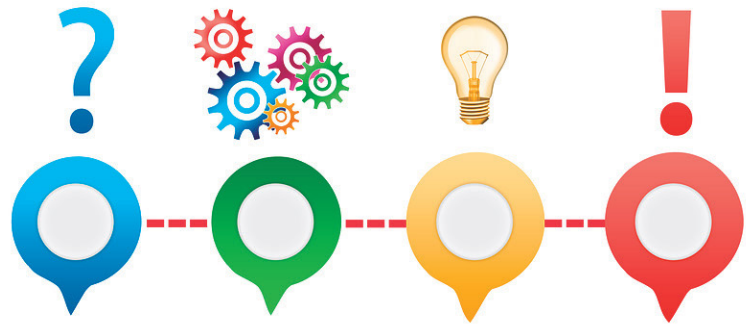
Özel öğrenme güçlüğü (ÖÖG) olan bireyler dili yazılı ya da sözlü anlama ve kullanabilme için gerekli olan bilgi alma süreçlerinin birinde veya birkaçında sorun yaşarlar. ÖÖG bireyin dinleme, konuşma, okuma, yazma, heceleme, dikkat yoğunlaştırma, matematik, akıl yürütme, motor ve organizasyon becerilerini olumsuz etkileyen yapısal bir sorun olduğu için ÖÖG olan bireyler örgün eğitim programlarında zekâ düzeyine ve yaşitlarına oranla düşük başarı göstermek-

tedirler. ÖÖG, çocuğun sadece okul başarısını (okuma, yazma, matematik) etkilemekle kalmaz. Bunların yanı sıra; ev ödevi yapma alışkanlığı, yön kavramları, zamana ilişkin kavramlar, sıraya dizme, sözel ifade, motor beceriler dediğimiz top oynama kaşık - çatal kullanma, makas kullanma gibi becerilerde de yaşitlarına göre geri kalmaktadırlar. ÖÖG'yi zihinsel yetersizlikle karıştırmamak gerekir, ÖÖG'de sorun zihinsel kapasitede değil onu kullanabilme becerisinde-

yokimsasal anormallikler, gebelik ve doğumla ilgili problemler ve çevresel etmenler gösterilmektedir. Ancak ÖÖG'nin birden fazla nedeni olabileceği için kesin bir neden belirtmek oldukça zordur.

Özel Öğrenme Güçlüğü'nün Tanımı

ÖÖG'ye ilişkin ilk tanımlar bozukluğun daha çok biyolojik kökenine vurgu yapmıştır. "Konjenital Kelime Körlüğü", "Minimal Beyin Hasarı" ve "Minimal Beyin Disfonksiyonu" bu tanımlar arasında yer almaktadır. 1970'lerden sonra konu ile ilgili çalışma yapan araştırmacılar tanımlarını kendi yaklaşımlarına ve eğilimlerine göre şekillendirmişlerdir. Okuma Güçlüğü, Okuma Geriliği, Dis leksi, Gelişimsel Okuma Geriliği, Gelişimsel Disleksi, Primer Okuma Geriliği, Legasteni, Akademik Beceri Bozukluğu, Özel Öğrenme Güçlüğü, Öğrenme Güçlüğü, Özgül Öğrenme Güçlükleri alanyazında yer alan terimler arasındadır. Amerikan Psikiyatri Birliği'nin (APA) tanımına

dir. ÖÖG olan bireylerin zekaları normal ya da normalin üstündedir. ÖÖG'nin bilinen bir ilaç tedavisi yoktur. Bunun yerine özel eğitim programları yer almaktadır. ÖÖG'nin olası nedenleri olarak genetik bağlantılar, anne karnında bebek beyninin gelişimindeki anormallikler, beyin yapısındaki farklılıklar, bi-

göre ÖÖG zekâsı normal ya da normalin üstünde olan bireylerin, standart testlere göre yaş, zekâ düzeyi ve aldığı eğitim göz önünde bulundurulduğunda okuma, matematik ve yazılı anlatım düzeyinin beklenenin önemli ölçüde altında olmasıyla tanısı konulan bir bozukluktur. Okuma bozukluğu, yazılı anlatım bozukluğu,

matematik bozukluğu ve başka türlü adlandırılmayan öğrenme bozukluğu alt gruplarını içerir. APA tarafından geliştirilmiş sınıflandırma sistemi olan DSM-V'de (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders) "öğrenme bozuklukları" terimi kullanılmış, bu sorunun çocuk ruh sağlığı ve hastalıkları kapsamında ele alınması gerektiği belirtilmiş ve sağaltımın bir parçası olarak özel eğitim verilmesi gereği vurgulanmıştır. Öğrenme güçlüğüne sahip bireyler, ülkemizde Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'ne göre, dili yazılı ya da sözlü anlamak ve kullanabilmek için gerekli olan bilgi alma süreçlerinin birinde veya birkaçında ortaya çıkan ve dinleme, konuşma, okuma, yazma, heceleme, dikkat yoğunlaştırma ya da matematiksel işlemleri yapma güçlüğü nedeniyle özel eğitim ve destek hizmetine ihtiyacı olan birey şeklinde tanımlanmaktadır⁶. Başka bir tanıma göre ise ÖÖG; normal ya da normalin üzerinde zekâya sahip (IQ > 85), primer ruhsal bir hastalığı, belirgin bir beyin patolojisi ve duygusal özürlü olmayan; dinleme, konuşma, okuma, yazma ve akıl yürütme ile matematik becerilerinin kazanılması ve kullanılmasında önemli güçlükleri olan, sekonder olarak kendini ifade etme, sosyal algılama ve etkileşim sorunları yaşayan, standart eğitime rağmen yaşına ve zekâsına uygun başarı gösteremeyen bireylerdeki durumdur. Yukarıda verilen tanımlarda görüldüğü üzere eğitim ve sağlık alanları başta olmak üzere farklı disiplinlere ait kaynaklarda değişik ÖÖG tanımları yer almaktadır. Fakat uzmanların çoğu ÖÖG ile ilgili aşağıdaki betimlemeleri kabul etmektedirler.

- ÖÖG olan bireyler akademik başarı ve gelişimde zorluklar yaşamaktadırlar.
- Bireyin öğrenme potansiyeli

ile gerçek öğrenme performansı arasında tutarsızlık bulunmaktadır.

- ÖÖG olan bireyler dengesiz bir gelişim örüntüsü sergilemektedir (dil gelişimi, fiziksel gelişim, akademik gelişim ve/veya algısal gelişim).
- Öğrenme problemleri çevresel yoksunluklardan/dezavantajlardan kaynaklanmamaktadır.
- Öğrenme problemleri zihinsel yetersizlikten ya da duygusal bozukluklardan kaynaklanmamaktadır.
- ÖÖG bireyin okuma, yazma, konuşma, heceleme, matematiksel işlemleri yapma ve mantık yürütme becerilerini etkileyebilmektedir. Ayrıca ÖÖG olan birey; dikkat, hafıza, koordinasyon, sosyal beceriler ve duygusal olgunlaşma alanlarında sorun yaşayabilmektedir.
- ÖÖG olan bireyler normal zekâ seviyesine sahiptirler ve hatta bazen üstün zekâlı olabilmektedirler.
- ÖÖG olan bireyler farklı yeteneklere sahip olabilmektedirler. Bazı akademik alanlarda zorluklar yaşarken diğerlerinde hiçbir zorluk yaşamayabilmektedirler.
- ÖÖG bireyin ya algısal becerilerini (beynin gelen bilgileri işleme becerisini) ya da ifade etme becerilerini (bilgiyi pratik beceriler şeklinde kullanabilme becerilerini; örneğin, okuma, yazma, matematiksel işlemleri yapma, vb.) olumsuz şekilde etkilemektedir.

ÖÖG en sık karşılaşılan sınıflandırmaya göre; okuma güçlüğü, yazma güçlüğü ve matematik güçlüğü olmak üzere üç grupta ele alınır bunlara Tablo 1'de de görülmektedir.

Özel Öğrenme Güçlüğü'nün Yaygınlığı

DSM-V'de ÖÖG yaygınlığının farklı dil ve kültürlerde okul çocukları arasında %5 ile %15 arasında olduğu bildirilmiştir. ÖÖG'nin okul çağı çocuklarındaki yaygınlığı resmi olarak %5 olarak belirtilse de %15 ya da daha fazla oranda çocuğun tanılanmamış bir öğrenme ve dikkat sorunu olduğu ifade edilmektedir. ÖÖG cinsiyete göre ele alındığında ise erkek öğrencilerde görülme oranı kız öğrencilere oranla daha yüksektir. Türkiye'de resmi olarak tanı almış ÖÖG olan öğrencilerin oranı tüm özel gereksinimli öğrencilerin %3'ü civarındadır. ÖÖG tanısı almış öğrencilerin sayısı diğer ülkelerdeki öğrenci sayılarından daha düşüktür. Rakamların düşük olmasının nedenlerinin başında tanılamadaki yetersizlikler gelmektedir.

Özel Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların Genel Özellikleri

ÖÖG'nin ilk belirtileri okul öncesi dönemde dahi gözlemlenebilmesine karşın, sorunlar, genellikle çocuk ilkökula başlayıp harfler, rakamlar, sembollerle yoğun olarak çalışmaya başladığında fark edilebilmektedir. Çok zeki ama hala okumayı sökemedi, ifadeleri çok düzgün, çok akıllı bir çocuk ama yazısını okumak imkânsız, ters yazıyor, çok yaratıcı ama okuması çok yavaş ve harfleri karıştırıyor, harika okuyor yazıyor ama matematikte en kolay soruları bile çözemiyor gibi ifadeler ÖÖG yaşayan çocukların ailelerinden sıklıkla duyulan cümlelerdir¹⁰. ÖÖG olan birey, her zaman yaptığı işleri yerine getirmede, bir işe başlamada ve bitirmede zorlanır. Araç gereçlerini temiz, düzenli bir şekilde korumada, ödevlerini ve projelerini planlamada, yaptığı işleri kontrol etmede güçlük çe-

Tablo 1. ÖÖG'nin sınıflandırılması

Okuma güçlüğü (disleksi)	En belirgin özelliği harfler ve kelimelerin karış- tırılması ve tersten algılan- masıdır. Sözcükleri tanıyabilmelerine rağmen sesleri birleştirmekte güçlük yaşarlar. Okuma ve konuşmada zorluk yaşarlar. Okuma da yaşatlarına göre daha geriden takip ederler. Bu yüzden sıklıkla ilkokula başla- dıktan sonra fark edilirler.
Yazma güçlüğü (disgrafi)	Sınıftaki yaşatlarına göre yazması yavaştır, harf, hece, noktalama, gramer yanlışları yapar. Yazı yazarken boşluk bırakmaz veya bir kelimeyi bir- kaç parçaya bölerek yazar. Çoğunlukla ünlü harf- leri atlarlar, ünsüzleri tersine çevirirler. Düzensiz bir yazıları vardır.
Matematik güçlüğü (diskalkuli)	Dört işlemi yapmakta zorlanır, problemin çö- zümüne gitmekte sıkıntı çekerler. Yavaştır, parmakla sayarlar. Aritmetikte kullanılan bazı sembol, işaret, terimleri anlamakta güçlük çeker veya karıştırırlar. Çarpım tablosunu ezberlemekte de zorluk yaşarlar.

ker. Düşüncelerini düzenlemede ve düzgün bir sırada ifade etme- de de zorlanır. Bu bireyler verimli ders çalışma konusunda akran- larına oranla daha fazla sıkıntı yaşayabilirler. Arkadaş edinme güçlüğü olabilir. Arkadaşları ta- rafından kolay yönlendirilebilir. Jest ve mimikleri anlamada güç- lük yaşadığından (kızgınlık ifade- sini anlayamamak vb.) iletişimde, duygularının kontrolünde zorlanır, aşırı tepki gösterebilir, düşünme- den harekete geçebilir. Değişik- liklere zor uyum sağlar. Duygula- nımları sık değişir, benlik saygısı düşüktür ve kendisine güveni az- dır. Öğrenmeyle ilgili çok sayıda travmatik yaşantıları vardır. Altını ıslatma, dışkı kaçırmak, karın ağ- rısı, okul reddi, okuldan kaçma gibi ikincil davranış bozuklukları görülür.

Farklı öğrenen bu çocuklar ya- şadıkları güçlükleri nedeniyle okuldaki pek çok derste sorun ya- şarlar, tutarsız ve değişken perfor- mans sergilerler. İyi okuyamayan bir çocuk matematiği çok iyi an- lasa bile problemleri düzgün oku- yamadığı için matematikte de ba- şarısız olur; sembolleri karıştıran bir çocuk aritmetik işlemleri ters yapar; ya da yazma güçlüğü olan bir çocuk konulara hâkim olsa da okunaksız yazısı nedeniyle sınav- lardan düşük not alır. Bu duruma organizasyon güçlükleri, kısa,

uzun ve çalışan bellek sorunları, dikkatsizlik, duygusal ve sosyal sorunlar da eklenince akademik problemler daha da ciddi bir bo- yut kazanır. ÖÖG olan bireylerin genel özellikleri Dil Alanı, Algısal Alan, Kavramsal Alan, Motor Ko- ordinasyon Alanı, Bellek Alanı, Dikkat Konsantrasyon Alanı ve Sıralama - Organizasyon Alanı olmak üzere ayrı ayrı ele alınarak aşağıdaki tabloda verilmektedir: Yazmak imkânsız, ters yazıyor, çok yaratıcı ama okuması çok yavaş ve harfleri karıştırıyor, harika oku- yor yazıyor ama matematikte en kolay soruları bile çözemiyor gibi ifadeler ÖÖG yaşayan çocukla- rın ailelerinden sıklıkla duyulan cümlelerdir. ÖÖG olan birey, her zaman yaptığı işleri yerine getirmede, bir işe başlamada ve bitirmede zorlanır. Araç gereçle- rini temiz, düzenli bir şekilde ko- rumada, ödevlerini ve projelerini planlamada, yaptığı işleri kontrol etmede güçlük çeker. Düşüncele- rini düzenlemede ve düzgün bir sırada ifade etmede de zorlanır. Bu bireyler verimli ders çalışma konusunda akranlarına oranla daha fazla sıkıntı yaşayabilirler. Arkadaş edinme güçlüğü olabi- lir. Arkadaşları tarafından kolay yönlendirilebilir. Jest ve mimikleri anlamada güçlük yaşadığından (kızgınlık ifadesini anlayama- mak vb.) iletişimde, duygularının

kontrolünde zorlanır, aşırı tepki gösterebilir, düşünmeden hare- kete geçebilir. Değişikliklere zor uyum sağlar. Duygulanımları sık değişir, benlik saygısı düşüktür ve kendisine güveni azdır. Öğren- meyle ilgili çok sayıda travmatik yaşantıları vardır. Altını ıslatma, dışkı kaçırmak, karın ağrısı, okul reddi, okuldan kaçma gibi ikincil davranış bozuklukları görülür. Farklı öğrenen bu çocuklar ya- şadıkları güçlükleri nedeniyle okuldaki pek çok derste sorun ya- şarlar, tutarsız ve değişken perfor- mans sergilerler. İyi okuyama- yan bir çocuk matematiği çok iyi anla- sa bile problemleri düzgün oku- yamadığı için matematikte de ba- şarısız olur; sembolleri karıştıran bir çocuk aritmetik işlemleri ters yapar; ya da yazma güçlüğü olan bir çocuk konulara hâkim olsa da okunaksız yazısı nedeniyle sınav- lardan düşük not alır. Bu duruma organizasyon güçlükleri, kısa, uzun ve çalışan bellek sorunları, dikkatsizlik, duygusal ve sosyal sorunlar da eklenince akademik problemler daha da ciddi bir bo- yut kazanır. ÖÖG olan bireylerin genel özellikleri Dil Alanı, Algısal Alan, Kavramsal Alan, Motor - Koordinasyon Alanı, Bellek Alanı, Dikkat - Konsantrasyon Alanı ve Sıralama - Organizasyon Alanı olmak üzere ayrı ayrı ele alınarak aşağıdaki tabloda verilmektedir:

Özel Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların Psikolojik Özellikleri

ÖÖG olan çocukların zekâ kapasiteleri normal ya da normale yakın olmasına karşın, kendilerinden beklenen başarıyı gösterememektedirler. Belirgin bir problemi olmadığı halde, okul yaşantısının başından itibaren başarısızlık yaşayan birçok çocuk vardır. ÖÖG olan çocuklar görsel, işitsel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönlerden problemleri olmamasına karşın okuma, yazma ve matematik alanlarında da güçlükler yaşamaktadırlar. Çocuğun zekâ kapasitelerine bakarak aileler çocuktan belli bir başarı beklentilerine karşılık, çocuk beklentilere karşılık verememektedir. Ailenin, okulun, yakın çevre gruplarının çocuktan beklentileri arttıkça bu beklentilere cevap veremeyen çocukta ikincil ruhsal sorunlar yaşanmaktadır. Bu çocukların kaygısı daha yoğun yaşadığı, depresif belirtiler gösterdiği ve kişiliklerinin örselendiği gözlemlenmektedir. Ancak ÖÖG yalnızca okul çağını değil bir ömrü etkileyebilecek bir yetersizlik durumu olduğu için öğrenme güçlüğü olan kişilerin sıkıntısı yalnızca ilkökul yıllarında değil, eğitimin ileriki aşamalarında, okul dışındaki

Tablo 2. ÖÖG olan bireylerin genel özellikleri

Dil Alanı	• Hızlı verilen işitsel uyarınları işlemleyemez ve ayırt edemez. • Gecikmiş konuşma görülür. • Sözcük dağarcığı yaşa uygun değildir. • Sözcük bulmada, bilinen objeleri, eylem sözcüklerini isimlendirmede, ses ya da hecelerin ardışıklığını (şeftali-feştali vb.) öğrenmede zorlanır. • Sözcükleri doğru telaffuz (para-pala vb.) etmede zorlanırlar. • Basit kafiye sözcükleri (taç-maç vb.) öğrenmede zorlanırlar. • Hikâye anlatmaya veya dinlemeye ilgi duymaz. • Sesler ile ses sembolleri arasındaki bağlantıları öğrenmeleri yavaştır. Sözcüklerdeki benzeşen sesleri (kız-kıs, mal-nal, kar-gar vb.) algılayamaz. • Bir sözcüğün seslerini ya da hecelerini (m-s-a, kel-i-me vb.) yanlış ayırır. • Kısa bir süre önce öğrendiği bir sözcüğü tanıyamaz ya da okuduğu bir sözcüğü daha sonra gördüğünde tanımakta güçlük çeker. • Yaşlarına oranla daha fazla okuma hatası yapar, okuma hızı düşüktür ve yüksek sesle okumaktan kaçınır. • Bir metni okurken, satır, sözcük, hece, ses atlar, okuduğunu tekrar okur ve okuduğu yeri kaybeder. • Okurken ya da yazarken bazı sesleri, (b-d-p, m-n, f-v vb.) karıştırır. • Gördüğü ses sembolü, sayı ya da sözcükleri (15-51, 6-9, b-d, ve-ev, ne-en vb.) ters okur ve yazar. • Yazarken sözcüklerdeki seslerin sırasını (elma-empla vb.) karıştırır. • Bir yazılı metinde aynı sözcüğü farklı biçimlerde yazar. • Yeni sözcükleri öğrenmede zorlanır. • Dili hızlı bir şekilde işlemeye (ne söylendiğini, ne istendiğini anlayamama gibi) sorun yaşar. • Okuduğunu ve dinlediğini anlamada, düşüncelerini düzgün cümleler kurarak ve yazarak ifade etmede güçlük yaşar. • Okuma, yazma ve kompozisyon ödevlerini yapmada isteksizdir. • Ders esnasında not tutma ve tahtada yazılanları vb. defterine geçirmede zorlanır.
Algısal Alan	• Eşleştirme (benzerlik, farklılık), sınıflandırma (boyut, renk ve şekillerine göre objeleri sınıflama) ve sıralama (büyükten küçüğe sıralama vb.) güçlüğü yaşar. • Sözel yönergeleri karıştırır. • Uyarınları sınıflandırma, gruplandırma, sıralama, mekânı algılama güçlükleri yaşar. • Yönleri (kitabı ters tutma, ayakkabıları ters giyme) karıştırır. • görsel ve işitsel algı sorunları (ayırmaştırma, figürzemin, hafıza alanlarında) yaşar. • Dokunsal algı sorunları (dokunarak ayırmaştırma ve tanımda güçlük çekme) yaşar. • Kinestetik algı sorunları (dans, ip atlama gibi aktivitelerde zorlanma, mekânsal algı güçlükleri, mekânda yönelme, pozisyonu algılamada zorluk çekme, yön bulmakta zorlanma) yaşar.
Kavramsal Alan	• Görsel uyarınları işleme ve ayırt etmede sorun yaşandığından ses sembolü, renk, sayı ve geometrik şekilleri öğrenme ve ayırt etme güçlük yaşar. • Zaman, mekân ve yön kavramlarını öğrenmede yaşına uygun oyunları anlamada zorlanır. • Akıl yürütme ve sorun çözmede güçlük çeker. • Yeni becerileri yavaş öğrenir. • Basit matematik işlemleri yaparken kâğıt ve kaleme ya da parmak hesabına gereksinim duyar. • Sayıların ardışıklığını ve matematik sembollerini (+, x gibi) karıştırır. • Çarpım tablosunu öğrenmede, matematik terimlerini ve kavramlarını anlamada, sınıf ve yaş düzeyine uygun matematik problemlerini çözmede zorlanır.

Motor Koordinasyon Alanı	• Motor beceriler, denge ve motor-koordinasyonla ilgili çeşitli sorunlar görülür. • Tekrarlandıkça otomatikleşmesi öngörülen motor becerilerde sorun yaşar. • El tercihinde (sağ ve sol eli karışık kullanmak) gecikir. • Yap boz, küpler, lego gibi oyuncaklarla oynamada zorlanır. • Kalem hatalı tutar. • Şekillerin çizimine yanlış yönden başlar. • Geometrik şekillerin çiziminde (modelden bakarak doğru kopya etme) güçlük yaşar. • İnce motor becerilerin yanı sıra kaba motor becerilerde ve koordinasyonda (ritmik hareket etmek, el çırpma, merdiven inip- çıkma, sek sek oynamak, zıplama, top atmaya kalkmak, ip atlamak ve bisiklet sürmek vb.) sorunlar yaşarlar. • Kazaya yatkın ve sakar (takılma, sendelemek, düşme, devirmek, düşürmek vb.) olurlar. • El yazıları bozuktur. • Sağ ve solu karıştırır. • Ayakkabı, kravat bağlamada, düğme iliklemede ve yardımsız giyinmede zorlanır. • Ardışık hareketler gerektiren takım sporlarında başarısızdır.
Bellek Alanı	• Kısa süreli, uzun süreli ve işleyen bellek ile ilgili süreçlerde güçlükler yaşar. • Şiirleri, şarkıları, çevresindeki kişilerin isimlerini, işittiklerini, gördüklerini ve bunların sırasını, sürekli tekrarlanan işleri (yemekten önce elini yıkamayı unutma, günler, aylar, sayılar ve alfabenin ardışıklığını hatırlayamama gibi) yapmayı hatırlamada güçlük çeker. • Yeni öğrendiği bilgiyi hatırlamada ve sırasıyla anlatmada zorlanır. • Okul araç-gereçlerini sıkça kaybeder ya da okulda unuttur.
Dikkat Konsantrasyon Alanı	• Sözlü yönergeleri dinlemede, izlemede zorlanır. • Dikkatini bir noktaya odaklamakta güçlük çeker. • Dikkat süresi kısadır. • Okurken yada yazarken dikkat problemi yaşar.
Sıralama Organizasyon Alanı	• Haftanın günlerini, ayların, mevsimlerin, sayıların, alfabenin harf sırasını karıştırır. • Belirli bir sıra içinde yapılması ya da bilinmesi gereken şeylerin sırasını karıştırır, dinlediği, okuduğu bir öyküyü anlatması istendiğinde öykünün başını sonunu karıştırır. • Sözlü ya da yazılı olarak düşüncelerini sırayla ifade etmekte güçlük çeker, sıralı çizimlerde ardışıklığı sürdüremez.

sosyal ilişkilerde her türlü etkinlik esnasında ve iş yaşamında da devam edebilmektedir...

Editör notu: Yazının devamı ve kaynakça diğer sayımızda paylaşılacaktır.

Dil ve Konuşma Egzersizleri

HÜSEYİN ERDEM
Özel Eğitim Öğretmeni

Özel eğitim, tanılama kriterlerinin gelişmesi ve velilerin daha fazla bilinçli olmasıyla paralel şekilde gelişme göstermektedir. Günümüzde ise dil ve konuşma problemi yaşayan çocukların tanılama, eğitim ve eğitsel müdahaleler alanlarında bir çok ilerleme de kaydedilmiştir. Dil ve konuşma yetersizliği, bir çok engel türü ve fizyolojik problemlerle yada daha karmaşık ve disiplinler arası bağlantıları olması nedeniyle tanılama ve müdahaleler her birey için ayrı ayrı planlanmalı ve uygulanma zorunluluğu taşımaktadır. Konu ile ilgilenen hemen her disiplin kendi terminolojisini yaratmış ve kendi bakış açılarına göre çeşitli tanımlar ileri sürmüştür. Dil ve konuşma sorunlarında kullanılan çeşitli terimlerin etimolojik açıdan farklı anlaşılması, konunun daha da ciddi ele alınması gereğini getirmiştir (Crystal, 1982 s.9). Dil ve konuşma problemleri ile ilgili eğitsel müdahalelerde de ve bireylerin tanılmasında da daha çok konuşma problemleri üzerine durulmuş olduğu görülmektedir.

Bilimsel araştırmalar incelendiğinde geleneksel tanımların organik, anatomik, (fiziksel, yüz bölgesinde yapısal anomaliler), nörofizyolojik (motor koordinasyon, ince kas/sinir hareketleri, motor yetersizlikler) üretim güçlüklerine dayalı olarak yapıldığı ve yine bir kısım tanım organik alıcı güçlüklerle değinerek yapılmış (işitsel, görsel gibi duysal engeller), bir kısım tanım da organik olmayan gelişimsel (gecikme, gerilik, atipik gelişim, prematür kullanım, bebeksil, ağır, yavaş gelişim), sosyal (çevresel, kültürel, ailevi yoksunluk) ya da bilişsel ve psikolojik (zihin engeli, öğrenme güçlüğü, duygusal ve davranışsal sorunları) gibi işlevsel faktörlere göre yapıldığı görülmüştür. Bunun sonucunda, bozukluk, yetersizlik, engel, sapma, gerilik, gecikme, özür, gibi terimler ile dil, konuşma, artikülasyon, ses iletim, ses, söz yitimi ya da afazi, motor afazi, dizartri, disfazi, dispraxi, kekemelik, agnosi, disleksi ve daha pek çok terimin dil ve konuşma tanılmasına girmesine neden olmuştur.

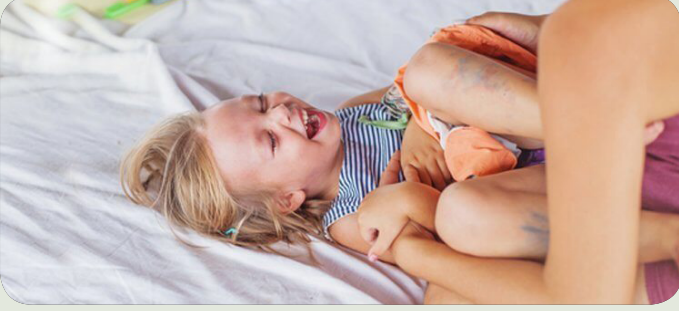
Dil ve konuşma yetersizliği tanısı almış bireyler, eğitimin her tür ve kademesinde kaynaştırma eğitimi almakta iken, zihinsel engel, özel öğrenme güçlüğü, bedensel engel gibi tanılama almış bireylerde de bu engel türlerine eşlik ettiği gözlemlenmiştir. Özel Eğitim Öğrencileri için okul dışı ve sınıf içi etkinliklerin planlanmasında dil ve konuşma becerilerini geliştirmelerine fırsat sağlayacak etkinliklerin düzenlenmesi bu nedenle önemlidir. Bir diğer konu ise ailelerin konu ile ilgili bilgilendirilmesi, ev ortamında özellikle erken yaşta çocuklarıyla etkinlikleri tekrar etmesi veya egzersizler yapması, dil ve konuşma becerilerinin gelişmesi için önemlidir.

Dil ve konuşma nedenlerinin geniş olmasına rağmen yapılan eğitsel müdahalelerin ve egzersizlerin ortak birçok yönü olduğu gözlemlenmiştir. Bu nedenle aşağıdaki egzersizlerin özellikle yoğun dil ve konuşma bozukluğu yaşayan bireylerde ev ve okul ortamında yapılmasının faydalı olacağını düşünüyoruz. Her faaliyette devamlılığın sağlanması, bireylerde

edinilen becerilerin kalıcılığını arttıracaktır.

Örnek uygulamaları basitten karmaşığa şöyle sıralayabiliriz;

Öncelikli olarak dil ve konuşma egzersizi yapılabilmesi için anlamlı ya da anlamsız bireylerin sesler üretebilmesi gerekmektedir. Hiç ses üretmeyen çocuklarda ses üretimini sağlayacak uyarıcıların verilmesi önemlidir. Bu nedenle;

1. Bireyi gıcıklayarak ses çıkarmasını sağlayabilirsiniz. Bunu gün içerisinde 5'er dakikalık seanslarla 4-5 kere en az yapabilirsiniz.
2. Eylemleri ya da taleplerini anlamlı ya da anlamsız sesler çıkararak istemelerini teşvik ediniz. Örneğin ekmek istiyorsa "ma", "mama" diyebilir.
3. Ağlama dahil çıkardığı her ses sonrasında çocuğunuzu yada öğrencinizi ödüllendiriniz.

Dil ve konuşmaya ön hazırlık dil kaslarını kuvvetlendirici egzersizler

1. Ağız çevresine çikolata ya da benzeri, çocuğun sevdiği yiyecekleri sürerek, çocuğun dili ile bu yiyecekleri yemesini sağlayın

2. Şeker, lolipop yalayabilir ya da sakız gibi çiğnenebilir yiyeceklerle çene ve dil kaslarını çalıştırabileceği günlük 10-15'er dakikalık egzersizler yaptırabilirsiniz.

3. Balon şişirme gibi nefes açıcı ve nefes kontrolünü sağlayan egzersizleri gün içerisinde 5'er dakikalık seanslarla yaptırabilirsiniz.

4. Sıvı gıdaları pipet yardımı ile içmelerini sağlayarak nefes egzersizlerini destekleyebilirsiniz. Yiyecekleri seçerken de çiğneyerek çene ve dil kaslarını geliştirebilecekleri katı gıdalar seçebilirsiniz.

5. Sabunlu su ile baloncuk yapabileceği eğlenceli bir etkinliği sınıfta ya da evde yapabilirsiniz.
6. Her ses farklı dil duruşu ve hava kullanımı gerektirdiğinden, dilin hareketini arttırıcı egzersizler yaptırabilirsiniz. Örneğin, dilin dışarı çıkarılarak sağa sola hareket ettirilmesi, buruna dil ile dokunulmaya çalışılması, üst damak alt damağa dil ile dokunma vb.

Seslerin öğretilmesi ve doğru telaffuzu ile ilgili çalışmalar.

kullanarak benzer sesleri çıkarması için egzersiz yapabilirsiniz. Örneğin, kedi oyuncacı ya da kartını gösterdiğinizde miyav sesini çıkarmak.

1. Bir çubuk yardımı ile ya da eldivenle her sesin nasıl çıkarıldığını önce kendiniz deneyerek (ağız ve dilinizin konumu, nefes kontrolü vb.) sonra bireye ayna karşısında dilin konumu ve sesleri çıkartış şekillerini göstererek, sesi doğru üretmesini öğretiniz. Ayrıca kendiniz de model olarak bu öğretimi yapınız. Bunun için bireyin hangi seslerde problem yaşadığını tespit edip, planlı bir şekilde öğretimi günde 10'ar dakikalık aralıklarla 3 – 4 kez tekrarlayınız.

4. Doğadaki yankı seslerini kullanın. Örneğin fışş, tak, dan vb. Çocukla birlikte tekrar edin.
5. Basit sesler içeren şarkıları çocukla birlikte söylemeye çalışın. Çocuk şarkıları ya da diğer şarkılara çocuğun aşina olmasına yardımcı olun. Örneğin e sesini öğretiyorsanız ee bebeğim eeee eee vb şarkı sözlerini önce siz söyleyerek model olun ve çocukla birlikte söylemeye çalışın.

2. Çocuğunuzun ya da bireyin kavram kartları ya da oyuncakları (örneğin hayvanlar, vb)

6. Çocuğunuza düzenli kitap okuyun ya da okutun. Resimli kitaplardaki şekilleri, hayvanları, nesneleri sözlü olarak tekrar edin, çocuğunuzun da tekrar etmesine yardımcı olun. Sınıf içerisinde de kitap okuma etkinlikleri düzenleyin.

7. Kulaklık kullanarak öğretilen harf veya harflerin geçtiği şarkı yada sizlerin kendinizin hazırladığı ses dosyalarını dinleterek gün içerisinde çocuğun

egzersizleri tekrarlamasına yardımcı olun.

8. Ayna kullanmanın çocuğun sesleri çıkartırken öğrenmesine yardımcı olduğunu unutmayın. Çocuk sesleri çıkartırken ayna yardımı ile ağız, dil konumunu açıkça görebilmekte, uygulayıcı anne yada eğitimcinin ağız ve dil konumu, sesleri çıkariş şeklini daha rahat taklit edebilmektedir.

9. Parka ya da bir yere giderken çevredeki nesnelere ve seslere çocuğun duyarlı olmasını sağlayın ve sesleri tekrar etmek için fırsatlar kollayın. Örneğin sokakta köpek gördüğünüzde havhav, köpek demek, parmakla bu ne diye sormak gibi.

Bunların hepsinden önemli olarak, hangi çalışmayı, egzersizi, ya da etkinliği yapacaksanız, tutarlı ve planlı olarak bunları olabildiğince çocuğunda sıkılmayacağı şekilde yapınız. Unutmayınız ki özel eğitim de yapılan eğitsel müdahalelerin olumlu etkileri bazen uzun süre sonra ortaya çıkmakta ya da uzun bir süreci içermektedir.

OTİZMLİ ÇOCUĞA SAHİP ANNENİN DUYGULARI

SERKAN DİLEK
Özel Eğitim Öğretmeni

Allah'ın bir kadının kalbine koyduğu en kutsal duygu anneliktir ve bu duygudur ki annenin evladını canından çok sevmesine sebep olur. Hayatımda yaşadığım pek çok sıkıntılı anlar vardır. Ama kendimi en kötü ve aciz hissettiğim an evladımın durumunu öğrendiğim andır. İlk etapta insanın bunu kabullenmesi çok zor oluyor. İsyan ediyorsun, niçin benim evladımın başına geldi diye, inanmak istemiyorsun.

Benim kızımın otizm durumu var. Onun durumundan dolayı kendimin yaşadığı hiçbir sıkıntıya üzülüyorum. Ama onun diğer çocuklar gibi hayatı yaşayıp kavrayamaması, duygularını anlatamaması, en basit isteklerini söylerken bile zorlanması bu hayatta beni en çok üzen durumdur.

Normal insanların bile yaşamakta zorlandığı bu dünyada onların hayata tutunması ne kadar zor hiçbirimiz anlayamayız. En basitinden kızımla parkta dolaşırken onun yaptığı farklı davranışları garip bakışlarıyla süzen, acıyarak 'Allah başa vermesin' diyen ya da dokunsa hastalık bulaşacakmış gibi davranan öyle çok insan var ki inanamazsınız. Acıyarak veya kınayarak bakmak yerine sadece ve sadece anlayışlı ve şefkatli olalım. Onlar aramıza gönderilen özel insanlar ve her biri Allah'ın bize emanetleri. Bütün hataları, kusurları ile aramızda ne kadar normalleşebilirlerse bu bizim insanlığımızın ölçüsünü gösterir. Bence bir toplumun medeniyet ölçüsü özel eğitim gerektiren bireylere sağladığı imkân ve verdiği değerle kendini gösterir. Anne ve babalardan rica ediyorum; çocuklarınıza özel eğitim gerektiren bireylerden uzaklaşmak, onları dışlamak yerine onları da oyunlarına katmayı ve anlayışlı olmayı lütfen öğütleyin. İnsanı insan yapan değerler vicdan ve merhamettir. Sadece insana değil yaşayan her canlıya duyulan saygı, sevgi ve merhamet bizi daha da yüceltecektir. Lütfen Engel olmayalım! Engelleri kaldıralım.

Otizimli Çocuğa Sahip Bir Anne

ÖZEL EĞİTİMDE KULLANILABİLECEK MOBİL UYGULAMALAR

İSA DERİNKUYU
Özel Eğitim Öğretmeni

Her birey gibi özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin de kendilerine özgü özellikleri, ilgi ve yetenekleri, öğrenme ihtiyaçları ve hakları bulunmaktadır. Özel eğitimde temel amaç bireyin ihtiyaç duyduğu eğitimin sağlanmasıdır. Eğitim sistemi içerisinde, artan ihtiyaçlarla birlikte özel eğitim gereksinimi olan çok sayıda öğrenci mevcuttur. Özel eğitim, bu türden bireylerin davranışlarını ve yaşamlarını iyileştirmek için uygun eğitim deneyimleri sağlamak gibi zor bir misyona sahiptir. Neyse ki, teknoloji bireysel öğrenmeyi teşvik etmekte ve farklı ihtiyaçlara sahip bireylere önemli fırsatlar sunmaktadır. Eğitim teknolojisi uygulamaları bu öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılama potansiyeline sahip olabilir. Özel eğitimde eğitim teknolojisinin kullanımı, mobil uygulamalar, öğretici yazılımlar, simülasyon ve sanal ortamlar gibi öğrenme ortamları, tekrar alıştırma yazılımları, eğitsel oyunlar, değerlendirme ve yönetim araçları ve iletişim araçlarını içermektedir (Florian, 2004). Bu teknolojiler bugün kullanılan öğretim teknolojilerinin değerini azaltmamaktadır. Ancak gerçek dünya nesneleriyle etkileşim sağlamak bilgisayar destekli eğitim uygulamaları için zordur. Sanal ve somut arasındaki yalıtımı azaltmak, öğretim tasarımcılarının bilgisayar destekli materyallerin ötesinde daha gerçekçi tasarım yapabilmeleri noktasında yeni kapılar açar (Eisenberg ve diğerleri, 2003). Eğitim teknolojisi çoklu duyu olarak görsel, işitsel ve dokunsal duyuların bir arada kullanımı, öğrencilerin soyut problemlerdeki bilgiyi yapılandırılmalarına yardım eder (Zuckerman, Arida ve Resnick, 2005). Çalışmalar, çocukların veya yetişkinlerin bilgileri tek duyu organına hitap

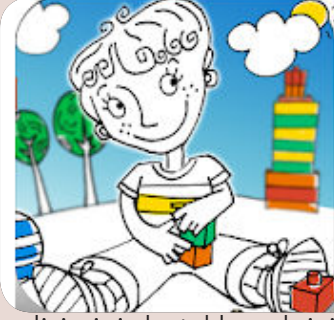
eden bilgileri kolaylıkla öğrenemezken şaşırtıcı bir şekilde birden fazla duyu organına hitap eden bilgilerin daha kolay öğrenebildiklerini göstermiştir (O'Malley ve Fraser, 2004). Ayrıca bu teknolojiler, öğrenenlerin bilgileri daha çabuk genellemesine olanak sağlıyor. Marshall'ın (2007) ifadesine göre eğitsel teknolojiler sayesinde yaparak yaşayarak öğrenilen bilgilerin rahat genellenebilirliği vurgulamaktadır. Ayrıca Marshall yaratıcı ve esnek düşünmeyi sağlamaya yardım eden ve duysal hareketlerin kullanıldığı teknolojilerin hala çok az sayıda olduğunu vurgulamıştır. Özel eğitimi desteklemede mobil uygulamalar son yıllarda kullanılmaya başlamıştır (Shaer ve Hornecker, 2010). Falcão ve Price (2010) Bu teknolojilerin özel eğitim gereksinimi olan öğrencilere birden fazla duyuya dayalı etkileşim için fırsatlar sunduğunu da ifade etmektedirler. Mobil uygulamalar özel eğitim için bilişsel, sosyal, dilsel öğrenme olanakları sağlayarak grafiksel kullanıcı arayüzünden daha zengin öğrenme ortamları sunmaktadır (Shaer ve Hornecker, 2010).

Eğitim Uygulamalarına Neden İhtiyaç Var?

Teknoloji yaşamımızın vazgeçilmez bir parçası ve öğrenciler de farklı bir dünyada yaşamıyorlar. Baktıkları hemen her yerde, çevrelerinde ve elbette bizim ellerimizde internete bağlanabilen teknolojik ürünler görüyorlar. Sorgulamaları, merak etmeleri ve bu teknolojik ürünleri kullanmak istemeleri çok doğal. Öte yandan internetteki zararlı içerikler ve güvenli internet kullanımı hakkında ebeveynlerin endişelerinde artış var. Çocuklar her zaman yeni bir şeyler öğrenmeye ve sorgulamaya hem meraklı hem de hevesli oluyor. Mobil cihaz veya tabletlere kurabileceğiniz uygulamalar, teknolojik cihazları adeta bir öğrenme platformuna dönüştürüyor. Sizler için bu mobil uygulamaları bir araya getirdik. Telefonunuzun işletim sistemine uygun QR kodunu taratarak bu uygulamalara erişebilirsiniz. Gelin bu uygulamalara yakından bakalım. Not: Telefonunuzda QR kod okuyucu bulunmuyor ise telefonunuzun mağazasından(Play store/App store) "qr kod okuyucu" yazarak aratabilir, çıkan uygulamalardan istediğinizi indirip kurabilirsiniz.

1. Tohum 1

Tohum 1 uygulaması; iletişim, etkinlik çizelgesi, nesnelerin ismini öğrenme ve beceri öğrenmeyi kapsayan dört bölümden oluşuyor. Farklı gelişim gösteren çocukların, günlük hayatta ihtiyaç duyacakları becerileri öğrenmeleri için hazırlanan uygulamalar aynı zamanda erken yaştaki çocuk

gelişimini desteklemek için normal gelişim gösteren çocuklara da uygun olarak kullanılabilir.

2. Tohum 2

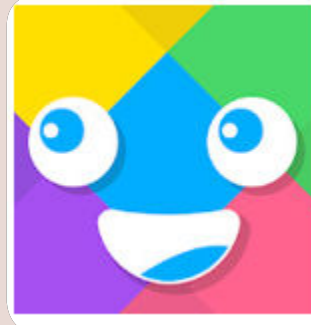
Tohum 2 uygulaması; 4 yaş ve üzeri çocuklar için geliştirilen bu uygulama otizmli çocukların nesne resimlerini eşlemesi, vücut bölümlerini tanımlaması ve fiilleri öğrenmesi olmak üzere 3 modülden oluşuyor.

3. Kavram Öğretimi

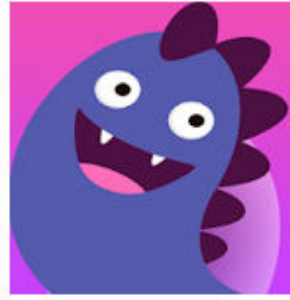
Dezavantajlı konumda olan otizmli çocukların iletişim, akademik ve günlük yaşamda kullanabilecekleri kavramları teknoloji yardımıyla her ortamda daha etkin, kolay ve eğlenceli öğrenebilmeleri için www.tohumegitim.com sitesi tarafınan hazırlanmıştır. Tohum Vakfı Özel Eğitim Okulu uzmanları, okul öncesi özel eğitim dönemindeki ve ilköğretimin 1.kademesinde özel eğitim kapsamında veya kaynaştırma öğrencisi olarak eğitim çocuklara kazandırılması hedeflenen kavram öğretim setleri için 20 adet kavram öğretim programı geliştirmişlerdir.

4. Otsimo

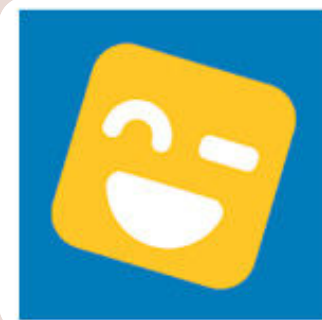
Otsimo Çocuk ve Otsimo Aile olarak iki farklı uygulamalarını sunuyor. Otsimo Çocuk; Otizmli çocukların öğrenme kabiliyetlerini geliştirmek amacıyla özel eğitimciler ile birlikte çalışarak yaratılmış oyun bazlı bir platform. Oyunlar giderek artan seviyeleri ile birlikte çocuklara harfler, şekiller, duygular vb. temel kavramları öğretmek için tasarlanmıştır. Otsimo Aile ise Otsimo Çocuk üzerinden bulunan oyunlara uzaktan takip ve kontrol izni vererek otizm eğitimi maksimum verime ulaştırmayı hedefliyor.

5. Dinle Anla

Bu mobil uygulama özel eğitim gereksinimi olan bireylerin dinlediğini anlama becerisinin geliştirilmesine katkı sağlamak amacıyla geliştirilmiştir. Uygulama 2 bölüm ve toplam 10 modülden oluşmaktadır. Her 10 modül içerisinde toplam 10 soru yer almaktadır. Uygulamanın bir diğer önemli özelliği ise aile ve eğitimciler için veri toplama ve analiz etmesidir.

6. İçimdeki Hazine

İçimdeki Hazine; özel eğitime ihtiyaç duyan çocukların eğitimine dijital destek vermek için çocuk psikologları ve öğretmenler gözetiminde geliştirilmiş, uluslararası sertifikalı ve ödüllü bir eğitici oyun uygulamasıdır.

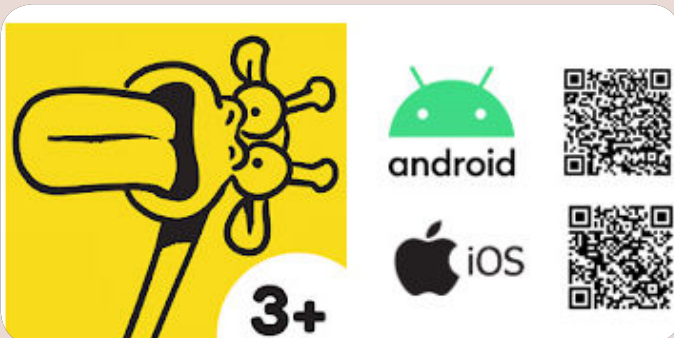
Harfler, sayılar, renkler, hayvanlar ve eşyalar gibi temel bilgilerin, öğrenme güçlüğü ve odaklanma sorunu yaşayan çocuklara Uygulamalı Davranış Analizi tekniği (ABA) ile geliştirilen seçme, eşleştirme, sıralama, çizme ve sesli oyunlar aracılığıyla öğretilmesi amaçlanır. Tablete ve telefona indirilebilen İçimdeki Hazine, otizmli, down sendromlu ve öğrenme güçlüğü yaşayan çocukların kaynaştırma okullarına devam etmesine yardımcı olur.

7. 5N1K: Neden?

5N1K'yı kullanmak hem kolay hem eğlenceli. Uzman eğitimcilerin hazırladığı profesyonel bir uygulama. 3 – 8 yaş arası normal gelişim gösteren tüm çocuklar ve yaş sınırlaması olmaksızın, konuşma terapisti veya eğitimcilerin uygun gördüğü tüm özel çocuklar, bu konuşma ve eğitim uygulamasından faydalanabilir.

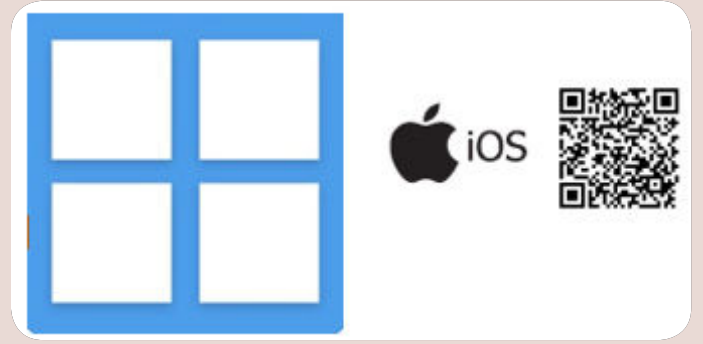
8. Petting Zoo

Bu uygulama ünlü yazar- çizer Christoph Nieman'ın çizimleri olan hayvanlara dokunduğunuzda komik tepkiler vermelerini sağlıyor. Hayvanlar çocuklara eğlenceli müzikli hikâyeler de anlatıyor. Yabancı dil bilgisine ise gerek yok. Uygulama 3 – 12 yaş çocuklara hitap ediyor gibi görünse de hiç belli olmaz sizin de hoşunuza gidebilir. Not: Bu uygulama

ücretlidir.

9. Bitsboard

Bitsboard, resimli/yazılı kartlar, yapboz, hafıza, resimdekini incele, resimdekini bul, quiz, kelime/ resim eşleştir, nesnenin ismindeki harfleri bul, heceleme, tombala, okuma alıştırmaları, kelime avı, resim avı, harflerin üzerinden gitme, sınıflandırma konularında kendi çalışmalarınızı yapmanıza imkan tanıyor. Özel eğitimde, sınıfta, dil öğretiminde istediğiniz dilde (Türkçe olarak da) rahatlıkla kullanılacak bir uygulama.

10. Disleksi Egzersizleri

Uygulama disleksi, diskalkuli, disgrafi sorunu yaşayan çocuklar için uzmanlar tarafından bilimsel yöntem ve teknikler temel alınarak geliştirilmiş. Uygulama, disleksi sorunu yaşayan çocuklara özel olarak geliştirilmiş Türkiye'deki ilk eğitim yazılımı olduğu söyleniyor. İçerisinde 14 farklı bilişsel alanda 50'den fazla egzersiz ile imdadınıza yetişiyor.

BİLİNÇLİ TEKNOLOJİ KULLANIMI

CANAN DEMİRTAŞ
Rehberlik Öğretmeni

Teknoloji özellikle internet, hayatımızı etkileyen çok güçlü bir araçtır. İnternet bilinçli ve amacına uygun şekilde kullanıldığında çocukların gelişimlerine çok büyük katkı yapacaktır. Bununla birlikte internette çocukların karşılaşabileceği uygunsuz pek çok materyal ve onların saf, her şeye çabuk inanan yapılarını istismar edebilecek tehlikeli ortamlar bulunmaktadır. Başta anne – baba ve eğitimciler olmak üzere çocukları, internetteki uygunsuz materyal ve tehlikelerden koruma konusunda belli ölçülerde sorumlulukları bulunmaktadır (Şendağ ve Odabaşı, 2006).

Dünyanın en büyük anti virüs yazılım kuruluşlarından biri olan ESET'in yaptırdığı araştırmada elde edilen bulgulara göre internet kullanıcılarının %53.7'si çocukların uygunsuz içeriğe maruz kalmasını büyük bir tehdit olarak değerlendirmiştir

İnternet her türlü bilgiyi çeşitli formatlarla barındırdığından ve üzerinde bir sansür mekanizması olmadığından kurallar, sınırlamalar koymanız, çocuklarınızı yönlendirmeniz gerekir. Çocuklarınız iyi bir bilgisayar kullanıcısı olsun ya da olmasın her zaman sizin sınırlamalarınıza, deneyimlerinize ve değerlendirmelerinize ihtiyacı vardır.

Ebeveynler, web'in çocuklar için yeni eğitim fırsatları

sunan heyecan verici bir dünya olduğunu düşündükleri için ilk başta evlerinde internet bağlantısı olmasına sıcak bakmışlardır. Ancak çoğu ebeveyn, çocuklarının internet'i ev ödevleri veya araştırma için kullanmadığını fark etmiştir. Bunun yerine, çocuklar arkadaşlarıyla anlık ileti gönderip alarak, çevrimiçi oyunlar oynayarak veya sohbet odalarında yabancılarla konuşarak saatler geçirmeye başlamıştır. İnternet bağlantılı bilgisayarları olan bu çocuk ya da gençlerin genellikle ne yaptıkları da denetim altında değildir. Burada ailenin çocuklarıyla yakın ilişki içinde olması ve anne-babaların da bilgisayar kullanımını bilmesi büyük önem taşımaktadır. Çünkü bütün dünyada kabul gören yaklaşımdır, en iyi denetimin ailede gerçekleşeceği şeklindedir. Çocuklara doğru kuralları öğretmek de, başta anne-babaya düşmektedir.

Aileler bu konuda bireysel olarak kendi çözümlerini bulmaya çalışsa bile, bugün geline boyutları sebebiyle meselenin devletlerin makro politikaları çerçevesinde de ele alınması gerekmektedir. Bilgisayar başına ödev yapmak için oturan veya cep

telefonu ile sosyal paylaşım sitelerinde dolaşan çocuklarımız ve gençlerimizin bu kadar kontrolsüz bir mecrada ne tür risklerle karşı karşıya gelebileceğine hepimizin kafa yorması gerekiyor.

Çocuğunuzun Bilgisayar ve İnternet Kullanımı Hakkında Bilinçlenmesi ve Olası Zararlardan Kaçınması İçin Neler Yapabilirsiniz?

1. Çocuklarla bilgisayar ve internet konusunda sohbet etmeli; burada okudukları ya da gördüklerinin yanlış olabileceğini, bilgiyi tartışmak gerektiğini, yararlı ve zararlı yanlarını anlatmalısınız. Bunu yaparken, eleştirmeden, azarlamadan, yasaklamadan, tehdit etmeden karşılıklı konuşmak en iyisidir.
2. Bilgisayarı sizin takip edebileceğiniz ortak kullanım alanlarına koymak, herkese bir bilgisayar yerine mümkünse tüm aile olarak aynı bilgisayarı paylaşmanız da sınırlama açısından yararlı olacaktır.
3. Aile güvenliği yazılımı kullanabilirsiniz. Bu, internet etkinlikleri hakkında konuşmak istemeyecek ilköğretim öğrencileri ve ergenlik dönemindeki çocuklar için özellikle yararlıdır. Çocuğunuzun internette şiddete, pornografiye veya benzer olumsuz uyarılara maruz kalmaması için, öncelikle internet erişimi için gerekli filtreleme programlarının bilgisayarda olmasını sağlamalısınız.
4. İnternete bağlanmak için yalnız sizin bildiğiniz bir şifre kullanabilirsiniz. Böylece çocuklarınızın internete ne zaman bağlandıklarından haberdar olabilirsiniz.
5. Çocuğunuzun kişisel bilgilerini açıklarken dikkatli olması gerektiği konusunda uyarmalısınız.

6. İnternetin olumsuzlukları ve internette çocuğunuzun karşılaşabileceği istenmedik durumlarda neler yapabileceği hakkında onu bilgilendirmelisiniz. Örneğin; çocuğunuza rahatsız eden iletişimleri sonlandırabileceğini söylemeniz bile onun kendine güvenmesini ve kontrolün kendisinde olduğu inancının gelişmesini sağlar.
7. Çocuklarınızın interneti uygun kullanıp kullanmadıklarını, sık kullanılanlar ya da daha önce girilen sayfaların listesini kontrol ederek denetleyebilirsiniz.

Sevgili anne-babalar;

İnternetin hayatımıza girmesiyle çocuğunuzun etki altına alan çevresel etkenler de artmış ve bunlar kontrol edilmesi güç bir hale gelmiştir. Çocuğunuz okulda öğretmenlerinin gözetiminde, evde sizlerin gözetimindedir; sokakta oyun oynarken kimlerle oynadığını, neler yaptığını bilirsiniz; evde tv seyrederken hangi kanallarda dolaştığını görebilirsiniz; hangi kitabı okuduğunu bilebilirsiniz; ama internet sözü konusu olunca durum aynı değildir. Odasına kapanarak saatler geçiren bir çocuğun bedensel olarak evde güvende olsa bile zihinsel olarak güvende olduğundan emin olamazsınız; ancak internetle ilgili paylaşımlarınız ne kadar çok olursa o kadar kontrol geliştirebilir ve güvende olmasını sağlayabilirsiniz.

ÇOCUKLARDA ÇALMA DAVRANIŞI

MUSTAFA ŞAMİL ŞEN
REHBERLİK ÖĞRETMENİ

Çalma, başkasının mülkiyetinde olan bir şeyi gizlice kendi üzerine geçirmektir. Bu eylem tüm insanlık tarafından suç olarak kabul edilir. Ancak bir davranışın suç olarak kabul edilebilmesi için davranışın mahiyeti kadar o davranışı sergileyen kişinin akıl baliğ olmak, hür olmak gibi durumları da taşıması gerekir.

Özel mülkiyet kavramı çocuklarda doğuştan gelişmez, sonradan kazanılır. Bu nedenle çocuklar çevrelerinde gördüğü hoşlarına giden ya da işlerine yarayacağını düşündükleri herhangi bir şeyi kendilerine mal etmek isteyebilirler. Bu davranışları beş yaşına kadar “çalma” olarak nitelendirmemek gerekir.

Oyun çağında çocuk oyuncaklarının kendilerine ait olup olmadıklarını bilir ancak değerleri hakkında bilgi sahibi değildir (Saygılı, 2004). Bununla birlikte bu çağda çocuklar kendilerine ait olmadığını bilseler de kendilerine hakim olamayıp

arkadaşlarının oyuncak ya da eşyalarını alabilirler. Sorulduğunda da arkadaşının hediye ettiğini, bulduğunu, ödünç aldığını vs iddia edebilirler. Bu durumda çocuğu aşağılamadan ve korkutmadan eşyayı sahibine iade etmesi sağlanmalıdır. Bu konuda kararlı olunmalı ve çocuğa gerekli açıklamalar yapılmalıdır. (Saygılı, 2004)

Anne – baba her zaman çocuğa başkasına ait eşyaların alınmaması gerektiğini öğretmelidir. Anne – baba aşırı tepkilerden kaçınmalı, çocuğu aşağılamamalı, çocuğun özel mülkiyetle alakalı hem gelişim hem de eğitim sürecinden geçtiğini unutmamalıdır.

7-8 yaşlarından sonra çocukta hala çalma davranışı görülüyorsa bu durum ciddiye alınmalıdır.

Çocukları çalma davranışına sürükleyen pek çok neden olabilir. Bunlar:

- Çocuğa yeterince harçlık verilmemesi: Çocuk ihtiyaç duyduğu şeyleri alamıyor olabilir.
- Çocuğun hayatında önemli bir yoksunluk: Yeterince sevgi ve ilgi görmeyen çocukların ilgi çekmek için de çaldığı görülmüştür. Bazen bu davranış anne ve/ya baba kaybından sonra ortaya çıkabilir. Çalma davranışı

gösteren çocukların pek çoğunun alkolik veya suçlu anne babaların çocukları olduğu belirlenmiştir.

- Çocukta mülkiyet fikrinin gelişmemiş olması: Çocuklar, yaşları 7 ila 10’a gelmiş olsa da, yeterli eğitim almamış olmak, ilgisizlik gibi nedenlerle mülkiyet fikri hala yeterince gelişmemiş olabilir.
- Çocuğun intikam alma isteği: Çocuk başarılı gördüğü veya kıskandığı bir arkadaşından intikam almak için eşyasını çalabilir, anne – babasından ya da öğretmeninden intikam almak için de hırsızlık yapabilir.
- Anne – babanın çocuğun bu davranışından bilinçaltı haz alması: Bazen anne - baba çocuğun bu davranışından bilinçsiz de olsa haz duyar ve çocuk bunu hisseder. Böylece çocuğun çalma davranışı pekişmiş olur.
- Çocuğun özdeşim kurduğu kötü örnekler: Çocuk bazen hırsızlık yapan birini kendine model almış ya da bir grubun onayını almak ihtiyacı duymuş olabilir.
- Özgüveni artırma amacı: Bazı çocuklar kendilerini ispatlamak için bu davranışı sergileyebilirler.

- Duygusal sebepler: Çocuklarda görülebilen depresyon, kardeş kıskançlığı veya öfke gibi duygusal durumlar çalma davranışına sebep olabilir.

NE YAPABİLİRİZ?

Çocuğa dürüstlük ve başkalarının mülküne önem vermek öğretilmelidir.

Anne baba bu konuda çocuğa örnek olmalıdır. Başkalarına ait eşyaları almamalı, bulunmuş eşyaları geri götürmeli, diğer insanlara karşı dürüst olmalıdır.

Aile bireyleri arasındaki iletişim güçlendirilmelidir.

Çocuğa ihtiyaçlarını karşılayabilecek belli bir miktarda harçlık verilmelidir. Çocuk ihtiyacı olduğunda tekrar harçlık alabileceğini bilmelidir.

İhtiyaç halinde bir eşyanın nasıl ödünç alınacağı ve nasıl geri verileceği çocuğa öğretilmelidir.

Çocuğun kendisine ait eşyaları olmalıdır. Ailesi bu eşyaları kulla-

nacağı zaman çocuktan izin istemelidir.

Etrafa bozuk para gibi cezbedici eşyalar bırakılmamalıdır.

Fiziksel ceza, bağırıp çağırma, polisle korkutma gibi aşırı tepkilerden kaçınılmalıdır.

Çocuğu damgalamaktan kaçınılmalı, sadece o anki davranışın yanlış olduğu anlatılmalıdır.

Çocuğun aldığı eşyayı, özür dileyerek, geri vermesi sağlanmalıdır.

Eşya kırılmış ya da bozulmuşsa yenisi alınmalı ve parası çocuğun harçlığından karşılanmalıdır. Ancak çocuğun harçlığı tamamen kesilmemelidir.

"Zararı tazmin edecek miktar çocuğun harçlığı ile karşılanamayacak kadar büyük de olabilir. Böyle bir durumda çocuğun harçlığını tamamen kesmek tam aksi tesir yaparak çocuğu tekrar çalmaya yönlendirebilir. Çocuğun harçlığından kesmekten maksat ondan intikam almak değil sadece davranışlarımızdan sorum-

lu olduğumuzu ve denetimsiz davranışlarımızın bir karşılığı / yaptırımını olduğunu göstermektir."

Çocuk başkalarının eşyalarını alması durumunda çocuğa bu davranışı ödemesi için (evi temizlemek gibi) bir iş de yaptırılabilir. Burada da yine çocuğa davranışlarımızdan sorumlu olduğunu anlatmak amaçlanmaktadır.

Çocukla bir güven ilişkisi kurulmaya çalışılmalıdır. Ona başara-bileceği görevler verilmeli, bazı şeyler emanet edilmeli ve sonuçta da güven davranışlar pekiştirilmelidir.

KAYNAKÇA:

Saygılı, S.(2004). Çocuklarda Davranış Bozuklukları. İstanbul: Elit Yayınları.

KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELE

ESMEGÜL KUŞÇU REHBERLİK ÖĞRETMENİ

Kadına yönelik şiddet; bir insan hakkı ihlali ve ayrımcılık biçimi olarak kültürel, ekonomik, coğrafi sınır tanımaksızın tüm dünyada varlığını sürdürmektedir.

Kadına yönelik şiddet, kadınların insan haklarından yararlanmalarını ciddi biçimde engellemekte; yaşam, güvenlik, özgürlük, saygınlık, fiziksel ve duygusal sağlık hakkı gibi temel haklarını ihlal etmekte veya pratikte geçersiz kılmaktadır. Engelli kadınlar ve kız çocukları gibi belirli gruplar ise çoğu durumda, gerek kendi evlerinde gerekse dışarıda; şiddet, yaralanma, suiistimal, ihmal, ihmalkâr davranış, kötü muamele veya sömürü gibi risklere karşı daha açık durumdadır.

Bir insan hakkı ihlali olarak "kadına yönelik şiddet" olgusu, uzun yıllar boyunca özel yaşam ve aile mahremiyeti içerisinde algılanmış, bu nedenle de gerek uluslararası gerekse ulusal düzeyde insan hakları gündemine geç girmiştir. Uluslararası düzeyde 1980'li yıllarla birlikte görünürlük kazanmaya başlayan bu olgu, 1990'lardan itibaren toplumsal bir sorun ve bir insan hakkı mese-

lesi olarak görülmeye başlanmıştır. 1991 yılında, BM Ekonomik ve Sosyal Haklar Komisyonu ve Kadının Statüsü Komisyonu (KSK) tarafından, kadına yönelik şiddetin önemli bir problem olduğunun altı çizilmiştir.

Bu vurgunun devamında Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi (CEDAW Komitesi), 19 No'lu Tavsiye Kararı'nda kadınlara yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, "bir kadına sırf kadın olduğu için yöneltilen ya da oransız bir şekilde kadınları etkileyen şiddet" olarak tarif edilmiştir. Bu şiddet, "kadına fiziksel, zihinsel ya da cinsel yönden zarar veya acıya neden olan davranışları, bu davranışlara ilişkin tehditleri, zorlamayı ve özgürlüklerin kaybedilmesine neden olan diğer davranışları" kapsamaktadır.

2011 yılında ülkemiz tarafından imzalanan ve onaylanan ve onaylayan ülkeler bakımından 1 Ağustos 2014 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren İstanbul Sözleşmesi'nde ise kadına yönelik şiddet, "Bir insan hakları ihlali ve kadınlara yönelik ayrımcılığın bir biçimi olarak anlaşılmaktadır ve ister kamusal ister özel alanda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik zarar veya ıstırap veren veya verebilecek olan toplumsal cinsiyete dayalı her türlü eylem ve bu eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak

özgürlükten yoksun bırakma anlamına gelir." biçiminde tanımlanmıştır.

KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN SINIFLANDIRILMASI

2.1 Fiziksel Şiddet

Fiziksel şiddet; başkasının vücut bütünlüğüne zarar veren, ona acı çektiren her türlü saldırı olarak tanımlanmaktadır. Bireyin fiziksel olarak zarar görmesine neden olan her türlü eylemi kapsayan fiziksel şiddet, sağlıksız koşullarda yaşamaya mecbur bırakmadan töre ve namus cinayetine kadar uzanmaktadır.

2.2 Cinsel Şiddet

Cinsel şiddet; birini istemediği yerde, zamanda veya şekilde cinsel ilişkiye zorlamak; kişinin rızası olmaksızın cinsel nitelikli eylemlerde bulunmak; cinselliği bir tehdit, sindirme ve kontrol etme aracı olarak kullanmaktır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından cinsel şiddet "cinsel eylem gerçekleştirmek amacıyla girişim, istenmeyen cinsel içerikli konuşmalar, birini cinsel amaçlı kullanmak, mağdur ve fail arasındaki ilişkinin niteliğine bakmaksızın, ev ya da iş ortamında kişinin cinselliğine yönelik zorlayıcı yaptırımlar" olarak tanımlanmıştır.

2.3 Psikolojik Şiddet

Tehdit etmek, ailesiyle, akrabalarıyla, komşularıyla, arkadaşlarıyla ya da başkalarıyla görüştürmek, eve kapatmak, küçük düşürmek, korkutmak, hakaret etmek, çocuklarından uzaklaştırmak, kıskançlık bahanesiyle sürekli kontrol altında tutmak, başka kadınlarla kıyaslamak, kadının nasıl giyineceği, nereye gideceği, kimlerle görüşeceği konusunda baskı yapmak, kadının kendini geliştirmesine engel olmak gibi eylemler PSİKOLOJİK ŞİDDETTİR.

2.4 Sözlü Şiddet

Bağırarak, hakaret etmek, küfür etmek, iğneleyici ya da aşağılayıcı sözler söylemek, kadının kendisini kötü hissetmesine neden olan cümleler kullanmak, sürekli eleştirmek, tehdit etmek, sürekli sorguya çekmek, aşağılayıcı isim takmak, alay etmek, görüşlerini ve çalışmalarını küçümsemek, zaafılarıyla alay etmek, suçlamak, kadının özgüvenini yitirmesine neden olmak, ruhsal açıdan zedelemek gibi eylemler SÖZLÜ ŞİDDETTİR.

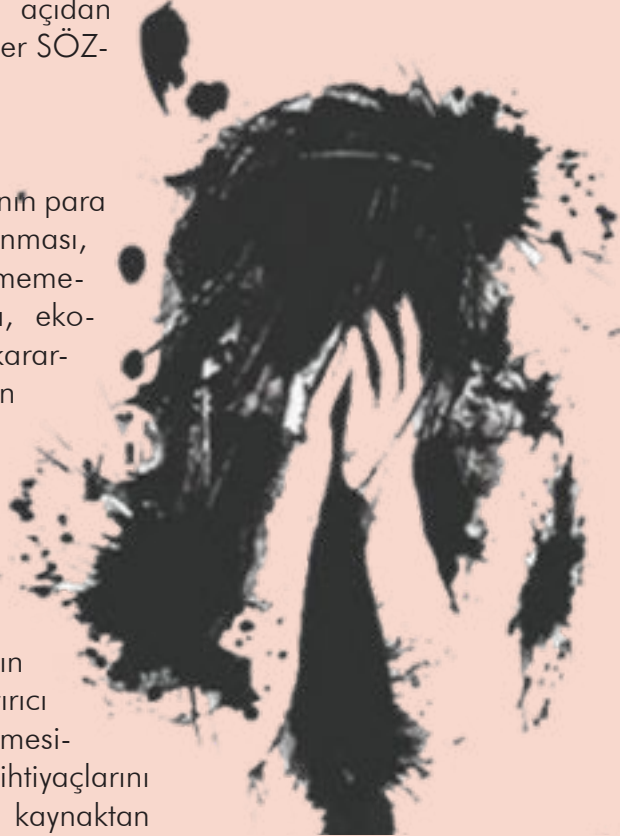
2.5 Ekonomik Şiddet

Ekonomik şiddet; kadının para harcamasının kısıtlanması, çalışmasına izin verilmemesi, zorla çalıştırılması, ekonomik konulardaki kararların erkek tarafından tek başına alınması, kadının parasının elinden alınması, iş yerinde olay yaratmak suretiyle kadının işten atılmasına neden olunması, kadının iş bulmasını kolaylaştırıcı becerilerinin geliştirilmesinin engellenmesi, ev ihtiyaçlarını karşılayacak maddi kaynaktan yoksun bırakılması, engelli kadını zorla dilendirme gibi birini kontrol etmek ya da cezalandırmak amacıyla ekonomik olarak sınırlamak için yapılan her türlü eylemdir.

2.6 Tek Taraflı Israrlı Takip

İstenmeyen ve sürekli telefon aramaları yapmak, kısa mesaj, mektup ve e-posta göndermek, mağdur istemediği halde sosyal medya vasıtasıyla onunla iletişim kurmaya çabalamak, takip etmek ve gözetlemek, mağdurun iş yerinde veya yaşadığı yerde beklemek, bir sebep olmaksızın sürekli karşısına çıkmak, ona isteği dışında sıkça hediye gönder-

mek, mağdurun iletişim bilgilerini internette veya sosyal medyada yaymak, onun hakkında internette veya ağızdan asılsız dedikodular yaymak, mağdur adına mal veya hizmet siparişi vermek, manipülatif davranışlarda bulunmak (örneğin: görüşmeme durumunda intihar edeceği tehdidinde bulunmak) gibi eylemler TEK TARAFLI ISRARLI TAKİPTİR.

ŞİDDETE UĞRANILDIĞINDA YA DA UĞRAMA TEHLİKESİ ALTINDAYKEN BAŞVURULABİLECEK KURUM VE KURULUŞLAR

- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlükleri
- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğünde; varsa Aile ve Sosyal Politikalar İlçe Müdürlüğünde; Aile Danışma Merkezleri ve Toplum Merkezlerinde, sosyal çalışma yapan görevliler tarafından ihtiyaçlarınız doğrultusunda ücretsiz danışmanlık, rehberlik ve ilgili kurum/kuruluşlara yönlendir-

me yapılmaktadır.

- Alo 183 Aile, Kadın, Çocuk ve Özürlü Sosyal Hizmet Danışma Hattı
- Valilikler, Kaymakamlıklar
- Cumhuriyet Başsavcılıkları, Aile Mahkemesi Hâkimlikleri
- Polis Merkezleri, Jandarma Karakolları
- Sağlık Kuruluşları
- Belediyelerin Kadın Danışma Merkezleri
- Baroların Adli Yardım Kurulları ve Kadın Danışma Merkezleri
- Kadın Sivil Toplum Kuruluşları

Kaynak:

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2016-2020 Aile Ve Sosyal Politikalar Bakanlığı)
Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele El Kitabı
(Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı)

